

RAHATARK KOOL ANKEET

1. Kooli nimi ja õpilaste arv koolis:

Tartu Rakenduslik Kolledž (VOCO). Koolis õpib ligikaudu 3600 õppijat tasemeõppes.

2. Kas teie koolis on rahatarkuse õpetamisega seotud ainetunnid või valikkursused või huviringid? Kui jah, siis mis on selle nimi ja milliste klasside õpilastele see on? Võib täiendada, mis materjalidele õppetöös toetutakse või kuidas need tunnid on üles ehitatud.

Rahatarkuse õpetamine on VOCOs lõimitud majanduse ja ettevõtluse õppeainega, eelkõige moodulites „Õpitee ja töö muutuvus keskkonnas“ ning uutes õppekavades „Oskused eluks ja tööks“. Need moodulid on kõigile õppijatele kohustuslikud, tagades, et iga lõpetaja omandab rahatarkuse baasteadmised.

Lisaks on õppijatel võimalik valida erinevaid rahatarkuse valikaineid (valikained "Rahatarkuse ABC", "Investeerimine", "Rahatarkus"), mis pakuvad süvendatud teadmisi isiklikust rahaplaneerimisest ja investeeringust. Valikainetes käsitletakse näiteks teemasid: eelarve koostamist ja raha juhtimist, investeeringu põhimõtteid, pensionisambaid ja pikaajalist finantsplaneerimist.

Rahatarkuse valikained on õppijate seas väga populaarsed ning õppegrupid on neid aktiivselt valinud. Õppeaine "Rahatarkuse ABC" loojad ja läbiviijad Mariin Alatsei ja Maire Kask on pannud suurt rõhku elulistele ning praktilistele ülesannetele, et õpitav oleks õppijatele arusaadav, realistlik ja motiveeriv.

Lisaks tegutses eelmisel õppeaastal õpilaste algatusel rahatarkuse klubi, mida vedasid õppijad ise – see näitab noorte sisemist motivatsiooni ja huvi rahatarkuse vastu.

3. Kas teie koolis korraldatakse rahatarkusega seotud teemapäevi või - nädalat, käiakse rahatarkust omandamas õppekäikudel? Palun loetleda, mida täpsemalt, mida tehakse (sh laatade korraldamine, koostööd vanemate või piirkonna ettevõtetega vms).

VOCOs toimub igal sügisel ettevõtluspäev (korraldajateks ettevõtlusõpetajad), mille raames viiakse läbi mitmeid loenguid ja töötubasid. Igal aastal on üheks oluliseks fookusteemaks ka rahatarkus. Esinema kutsutakse nii rahatarkuse entusiastid, ettevõtjad, õpetajad kui ka õppijad ise.

Õpetajad koos õppegruppidega osalevad aktiivselt Tartu Ettevõtlusnädala töötubades ning külastatakse regulaarselt ka Tartu Karjäärikeskust, kus käsitletakse muu hulgas rahatarkusega seotud teemasid.

Eelmisel õppeaastal korraldasid õppijad projektijuhtimise õppeaine raames noorte rahatarkuse veebikonverentsi

„Kas mina juhin raha või juhivad raha mind?“ ühisvaatamise. Üritusel osales üle 40 õppija ning sellele järgnes rahatarkuse teemaline viktoriin. Projektijuhtimise õppeaine raames on õppijad kutsunud kooli esinema ka tuntud rahatarkuse edendajaid, sh Raivo Heina ja Miljonineiu.

VOCOs toimub igal aastal ka jõululaat, kus õppijad ja töötajad müüvad enda valmistatud tooteid ja teenuseid. Osaletakse nii individuaalselt, tiimides kui ka tervete õppegruppidega ning sageli kogutakse müügitulu õppegruppide ühistegevuste rahastamiseks. Selle aastasel VOCO jõululaadal osalesid lisaks teistele õpilastele kõik uute 4a. õppekavade õpilased - see oli osa nende õppetööst (koos ettevalmistava häkatoni toodete/teenuste ideede genereerimisega), õppijatel tuli olla leidlik ja rahasäästlik, et valmistada tooteid/teenuseid. Teenitud raha on õpilastele või õppegruppide ühistegevusteks.

Jaanuari lõpus toimus kõikidele sel õppeaastal alustanud 4a õppekavade õppijatele veebiloeng rahatarkusest, kus noor ettevõtja ja projektijuht räägib ettevõtlusega alustamisest ning kooli kõrvalt töötamise võimalustest.

Kevadel toimus VOCOs ka rahatarkuse päev, mida korraldavad ettevõtlusõpetajad koostöös „Rahaplaneerimise ABC“ valikaines osalevate õppijatega. Kavas on mitmed töötoad ja loengud ning sündmus on suunatud kogu VOCO kooliperele.

Lisaks külastasid mitmed õppegrupid Swedbanki rahatarkuse keskust Tallinnas.

4. Kas teie koolis tegutsevad minifirmad/ õpilasfirmad? Kui jah, siis kuidas see teil korraldatud on olnud viimastel õppeaastatel ja kas õpilased registreerivad firmad ka Ja Eesti õpilasfirmade portaalis?

VOCOs on õpilasfirmad tegutsenud juba aastaid. Selleks on loodud valikaine „Ettevõtlusõpe läbi õpilasfirma“, mille raames läbivad õppijad kogu õpilasfirma programmi – alates idee loomisest ja tootearendusest kuni müügi ja aruandluseni. Aktiivsemad õppijad registreerivad valikaine raames ka oma firma ametlikult, kuid ka need, kes seda ei tee, läbivad kogu protsessi praktilise „lähimängu“ vormis tundide raames, sh osalevad VOCO jõululaadal. Igale aastal on ka aktiivseid õpilaste tiime, kes ka ilma valikaineta soovivad õpilasfirma asutada.

Möödunud õppeaastal oli VOCOs registreeritud 6 õpilasfirmat. Juhendajad õpetajad: Mariliis Maremäe, Mariin Alatsei ja Maire Kask.

Õpilasfirmad osalevad aktiivselt: Tartu Ärinõuandla mentorklubi programmis, laatadel ja messidel, koolisisesel pop-up müügil (nt isadepäev, Halloween, sõbrapäev).

Möödunud aasta novembri lõpus toimus VOCOs lapsevanematele suunatud „Oskuste õhtu“, mille raames viisid õpilasfirmade juhendajad Maire Kask ja Mariin Alatsei läbi töötoa „Õpilasfirma – võimalus ettevõtlikule noorele“, tutvustades lapsevanematele õpilasfirma programmi sisu ja väärtusi.

Varasematest aastatest väärib eraldi esiletoomist VOCO õpilasfirma Rahatähed, kelle tooteks oli rahatarkuse teemaline kaardimäng. Mäng pälvis laialdast tähelepanu üle Eesti ning on kasutusel mitmetes koolides rahatarkuse õpetamisel ka täna.

5. Milline on õpetajate ettevalmistus rahatarkuse õpetamiseks lõimitult või eraldi ainetunnina? Võib mõned näited nimetada, nt mitu õpetajat on osalenud õpetajate rahatarkuse mentorklubis või Ja Eesti koolitustel vms.

VOCO majanduse ja ettevõtluse õpetajad täiendavad end järjepidevalt rahatarkuse valdkonnas.

Neli VOCO ettevõtluse õpetajat on läbinud õpetajate rahatarkuse mentorklubi baastaseme ja kaks õpetajat ka edasijõudnute programmi (rahatarkuse mentorklubi programm Rahandusministeerium ja maakondlike arenduskeskuste koostöös).

Käesoleval õppeaastal osalesid 3 VOCO ettevõtluse õpetajat ka TalTechi koolitusel „Õpetaja finantspädevus ning rahatarkuse didaktika“.

Lisaks osaletakse erinevatel rahatarkuse koolitustel ning ollakse aktiivsed erialase kirjanduse, podcastide ja õppematerjalide tarbijad.

6. Kui on veel midagi, mida võiks esile tuua, siis tasub see siia kirja panna, nt erinevad tunnustused, rahatarkusega seotud loov- ja uurimistööd, erinevad koostööd või konkursid:

VOCOs on juhtkonna tasandil selge toetus ettevõtlusõppele, mõistes selle rolli ja tähtsust õppijate tulevikuks. Rahatarkus on ettevõtlusõppe loomulik ja oluline osa. Ettevõtlusõppesse on kaasatud nii erialaõpe kui ka üldained, mis aitab rahatarkust siduda õppijate igapäevaelu ja tulevase tööga.

VOCO õppija „oskab mida iganes“ – sealhulgas teha teadlikke ja vastutustundlikke otsuseid oma raha planeerimisel, kasutamisel ja juhtimisel.